

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
ІСТОРИКО-ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ І
МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН**

**ЛІНГВІСТИКА Й ЛІНГВОДИДАКТИКА: ЗДОБУТКИ І
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

06–07 грудня 2024 року

**МАТЕРІАЛИ
ЮВІЛЕЙНОЇ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ**

Одеса – 2024

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
ІСТОРИКО-ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ І
МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН**

**ЛІНГВІСТИКА Й ЛІНГВОДИДАКТИКА: ЗДОБУТКИ І
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

06–07 грудня 2024 року

**МАТЕРІАЛИ
ЮВІЛЕЙНОЇ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ**

Одеса – 2024

УДК 801.8 + 811
ББК 81.2(4Укр)я5
Є27

Друк за ухвалою вченої ради ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол № 7 від 26.12.2024 року)

Редакційна колегія:

Євтушина Т. О. – к.філол.н., доц., доцент кафедри української філології і методики
навчання фахових дисциплін – технічний секретар;

Прокопенко Л. І. – к.пед.н., доц., завідувач кафедри української філології і методики
навчання фахових дисциплін – відповідальний редактор;

Босак Н. Ф. – к.пед.н., доц., доцент кафедри української філології і методики
навчання фахових дисциплін;

Горіна Ж. Д. – к.пед.н., доц., доцент кафедри української філології і методики
навчання фахових дисциплін.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Марчук Л. М. – д.філол.н., проф., завідувач кафедри журналістики Кам'янець-
Подільського національного університету імені Івана Огієнка;

Нагорна Н. В. – к.пед.н., доцент кафедри педагогічної освіти та соціальної
реабілітації Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Є27 Лінгвістика й лінгводидактика: здобутки і перспективи розвитку: матеріали
Ювілейної Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих науковців (м. Одеса,
06-07 грудня 2024 р.) [Електронне видання]: зб. тез доп. / редкол. Т. О. Євтушина,
Л.І.Прокопенко, Ж.Д.Горіна, Н.Ф.Босак. Одеса: ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2024. 187 с.

У збірнику вміщено доповіді учасників Ювілейної Всеукраїнської науково-
практичної конференції молодих науковців «Лінгвістика й лінгводидактика: здобутки і
перспективи розвитку» (м. Одеса, 06-07 грудня 2024 р.). Матеріали збірника можуть бути
корисними для широкої філологічної аудиторії.

*За зміст тез, достовірність цитувань та оригінальність викладення матеріалу
відповідальність несуть автори*

© ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського», 2024
© Автори статей, 2024

ЗМІСТ

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

Горіна Жанна

Комікси як жанр візуального наративу

6

СЕКЦІЙНІ ЗАСІДАННЯ

Александрова Орина

Можливості інтерактивної платформи Lerningapps для підтримки освітнього процесу на уроках української мови в основній школі

14

Басараба Ангеліна

Розвиток читацького інтересу в учнів закладів загальної середньої освіти за допомогою інтерактивних методів

18

Безверхна Олена

Активне словотворення в медіадискурсі періоду повномасштабного вторгнення: за матеріалами ГРАКу

21

Бойко Варвара

Використання інтерактивної платформи Wordwall як допоміжного інструменту під час підготовки уроків української мови в початковій школі

26

Бойко Маргарита

Синтаксис авторського монологічного мовлення кульмінації повісті «Неймовірні пригоди Івана Сили, найдужчої людини у світі» Олександра Гавроша

30

Дідур Людмила

Генезис української мови

33

Довга Єлизавета

Формування граматичної компетентності в учнів 6 класу під час вивчення дієслова (на матеріалі програмових творів про козаків)

42

Євтушина Тетяна

Фразеологізми як структурний компонент складених присудків прози Г. Вдовиченко

47

Динамічні процеси в лексико-семантичній системі та в словотворі української мови кінці ХХ ст. (на матеріалі мови засобів масової інформації) : дис. ... д-ра філол. наук : 10.02.01. Київ, 2003. 36 с.

Варвара Бойко,
здобувач першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти 4 року навчання
факультету початкового навчання
Державного закладу «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»
Науковий керівник к.пед.н., доц. Н. Ф. Босак

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНОЇ ПЛАТФОРМИ WORDWALL ЯК ДОПОМІЖНОГО ІНСТРУМЕНТУ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ УРОКІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Анотація: У статті розглянуто все різноманіття режимів на платформі Wordwall, що дозволяє вчителям і учням вибирати найбільш доцільний метод вивчення слів, забезпечуючи захоплену та результативну навчальну діяльність. Доведено, що ці інтерактивні режими спонукають до активної участі, створюють атмосферу змагання та сприяють більш ефективному запам'ятовуванню лексики учнями початкової школи.

Ключові слова: інтерактивні завдання, інтерактивні методи вивчення лексики, навчальна платформа Wordwall.

Abstract: The article examines all the variety of modes on the Wordwall platform, which allows teachers and students to choose the most appropriate method of learning words, providing an exciting and effective learning activity. It has been proven that these interactive modes encourage active participation, create an atmosphere of competition and contribute to more effective memorization of vocabulary by elementary school students.

Keywords: interactive tasks, interactive vocabulary learning methods, educational platform Wordwall.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Сучасний учитель початкових класів, ураховуючи різноманітні можливості новітніх технологій, має можливість робити процес вивчення української мови більш ефективним, динамічним і привабливим. Серед доступних технологій дослідники виділяють п'ять основних типів, одним із яких є «навчання на основі цифрових ігор» (digital-game-based learning). Використання новітніх технологій для вивчення української мови має ряд безперечних переваг. Вони сприяють розвитку практичних навичок учнів, збагачують процес навчання новими можливостями і змістом, поліпшують взаємодію між учнем та матеріалом, а також стимулюють переосмислення та удосконалення навчальних підходів.

Завдяки дослідженню інформаційних платформ, які стають помічниками на уроках стає зрозумілим те, що це відповідає сучасним потребам та викликам, з якими стикаються вчителі на уроках української мови в роботі з учнями 1-4 класів.

Ураховуючи швидкий темп розвитку сучасних технологій, цифрових інструментів, таких як платформа Wordwall, це дозволяє адаптувати та забезпечити продуктивне викладання української мови в початковій школі.

Аналіз наукових досліджень, у яких розглянуто порушену проблему.

Українські вчені й освітяни, шукаючи способи покращання навчання, усе більше звертають увагу на використання інформаційних платформ в освітньому процесі. Вони досліджують, як ці платформи можуть підтримувати різноманітні аспекти навчання, включаючи доступ до інформації, спільне навчання, взаємодію та зворотний зв'язок між викладачами та учнями. У свою чергу вони порівнюють ефективність таких платформ із традиційними методами навчання, вплив, а також можливості адаптації цих платформ до конкретних потреб українського освітнього середовища.

Дослідженню навчальних платформ, зокрема Wordwall, приділяли увагу такі вчені: В. Вембер [1], О. Іванова [4], О. Кучерук [5], С. Переяславська, О. Смагіна [6], О. Пилипенко [7] тощо. Проте, незважаючи на широкий обсяг літератури та наукових робіт, присвячених окресленій темі, варто зауважити, що наразі є недостатньо досліджень, які конкретно розглядають використання онлайн-платформи Wordwall як додаткового інструменту в процесі навчання української мови в початковій школі.

Мета дослідження – дослідити можливості використання платформи Wordwall як допоміжного інструменту під час підготовки та проведення уроків української мови для учнів початкової школи.

Викладення основного матеріалу. Wordwall – це навчальна онлайн-платформа для створення інтерактивних навчальних ресурсів, таких як ігри, кросворди, тестові завдання тощо. Ця платформа дозволяє вчителям початкової школи створювати цікаві та змістовні завдання для своїх учнів, які можуть використовуватися для підтримки навчання, перевірки знань або як засіб для активізації уроку. Wordwall також надає можливість використання готових шаблонів, що спрощує процес створення відповідних навчальних матеріалів. Wordwall також дозволяє вчителям ділитися своїми створеними ресурсами з іншими користувачами через онлайн-бібліотеку [7]. Крім того, платформа надає можливість доступу до бібліотеки завдань, розроблених іншими вчителями, що дозволяє вчителям обмінюватися ідеями та використовувати готові матеріали для своїх уроків. Wordwall також може бути інтегрована з іншими платформами для навчання, такими як Google Classroom або Microsoft Teams, що полегшує використання створених матеріалів у відповідних освітніх середовищах.

Розглянемо позитивні аспекти використання платформи Wordwall:

- по-перше, навчальна платформа Wordwall пропонує великий вибір різних типів активностей, таких як кросворди, флеш-карти, пазли, вправи на заповнення пропусків тощо. Це дозволяє вчителям підібрати найефективніші інструменти для навчання різних предметів і створювати цікаві уроки;

- по-друге, активності, створені в Wordwall, дозволяють учням брати активну участь в освітньому процесі. Вони можуть взаємодіяти з матеріалами, відповідати на запитання, перетягувати елементи та виконувати інші дії, що стимулює їх активність та зацікавленість;

- по-третє, Wordwall дозволяє вчителям створювати персоналізовані завдання та активності, враховуючи індивідуальні потреби кожного учня. Це дозволяє забезпечити ефективне навчання для кожного учасника групи;

- по-четверте, після завершення активності учителі можуть отримати звіти про результати кожного учня. Це дозволяє аналізувати прогрес кожного студента та вчасно реагувати на його потреби [1].

Wordwall чудово зарекомендував себе на уроках щодо формування лексичної компетентності. Так, після традиційної презентації лексики пропонуємо учням вивчити та закріпити лексичні одиниці, серед яких були іменники, дієслова, прислівники, прикметники. Запропоновані лексичні одиниці учні могли тренувати за допомогою шести шаблонів Wordwall: «Зіставлення», «Знайди пару», «Вікторина», «Вікторина «Ігрове шоу», «Погоня у лабіринті», «Пошук слів». Кожен шаблон складається з усіх вивчених лексем, тренування слів проходить на основі рециркуляції. Після автоматизації лексичного матеріалу урок проходить у звичайному форматі з виконанням продуктивних вправ та комунікативних завдань.

Використання Wordwall в освітньому процесі надзвичайно ефективно через можливість працювати з флеш-картками. Цей метод використовувався для навчання лексики, але завдяки цифровій платформі Wordwall, яка пропонує сучасний підхід до цього інструменту, розширюючи його можливості і надаючи додаткові опції для ефективного навчання, стає ще привабливішим для учнів. Використання флеш-карток дозволяє учням візуально та слухово запам'ятовувати нові слова, що сприяє кращому засвоєнню та розумінню лексичних одиниць.

Одна з функцій цієї платформи – «Флеш-картки» (Flashcards), яка дозволяє вивчати слова та їх значення. Користувач може переглядати картки, відповідати на запитання та перевіряти свої знання. Цей режим сприяє візуальному та аудіальному запам'ятовуванню слів, що сприяє кращому засвоєнню матеріалу.

Крім того, доступні інші режими, такі як «Кросворд» (Crossword), «Шибениця» (Hangman), «Відповідники» (Match-Up), «Відповідні пари» (Matching Pairs) та ще багато інших. У режимі «Кросворд» користувач може заповнювати порожні клітинки, відгадуючи слова за підказками. «Шибениця» сприяє розвитку лексичних навичок шляхом вгадування букв та слів. «Відповідники» та «Відповідні пари» дозволяють з'єднувати слова з їх відповідними значеннями або поняттями, що є корисним під час вивчення правил мови. Ці режими становлять важливий інструмент для учнів початкових класів у процесі засвоєння синонімів та антонімів, а також інших мовних понять.

Дуже захопливим є режим «Ігрова вікторина» (Quiz Game), де користувачі можуть перевірити свої знання, відповідаючи на питання та обираючи одну або

кілька правильних відповідей. Цей режим заохочує активну участь та сприяє кращому засвоєнню матеріалу.

Додатково вказаний сервіс пропонує режими «Повітряні кулі» (Balloons), «Конвеєр» (Conveyor), «Пошук слів» (Word Search), «Вікторина із зображеннями» (Image Quiz), «Правильно, неправильно» (True/False), «Правильний порядок» (Ordering), «Правильне розміщення» (Placement) та «Відсутнє слово» (Missing Word) [8]. Кожен із цих режимів має свої особливості та можливості для вивчення, поглиблення розуміння лексичних одиниць.

Різноманіття режимів на платформі Wordwall дозволяє вчителям і учням вибирати найбільш доцільний метод вивчення слів, забезпечуючи захопливу та результативну навчальну діяльність. Ці інтерактивні режими спонукають до активної участі, створюють атмосферу змагання та сприяють більш ефективному запам'ятовуванню лексики.

Крім цього, платформа Wordwall дає змогу вчителям співпрацювати та обмінюватися матеріалами з колегами. Вони можуть ділитися своїми власними наборами флеш-карток, використовувати готові завдання, а також приєднуватися до спільних проєктів та обговорень. Це сприяє створенню спільноти вчителів, які активно співпрацюють, обмінюються досвідом і вдосконалюють свої педагогічні методи.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, використання платформи Wordwall є ключовим і актуальним. Цей інструмент надає унікальні можливості для поліпшення процесу вивчення української мови в початковій школі, створює захопливе та інтерактивне середовище для учнів, сприяє покращанню їх мовленнєвих навичок, освоєнню лексичного матеріалу та вивченню мовних правил. Для вчителів ця платформа дозволяє персоналізувати освітній процес і відстежувати прогрес учнів. Результати дослідження демонструють значний потенціал платформи Wordwall як ефективного інструменту для підтримки освітнього процесу з української мови в 1-4 класах, його можливості дозволяють учителям створювати цікаві інтерактивні уроки, що сприяють підвищенню мотивації та залученню учнів до навчання.

Література

1. Вембер В. Створення інтерактивного дидактичного матеріалу в процесі підготовки майбутніх вчителів інформатики. *Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету*. Київ, 2016. № 2. С. 137-144. 2. Горіна Ж., Босак Н., Дігтяр А. Буктлейлер до балади Тараса Шевченка «Тополя» як інструмент стимулювання читацької активності учнів. *Український світ у наукових парадигмах* : збірник наукових праць за матеріалами XXI Міжнародної конференції з актуальних проблем лінгвістики і лінгводидактики, присвяченої пам'яті і з нагоди 100-річчя від дня народження проф. Дорошенка С. І. Харків : Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, 2024. № 11. С. 234-240. Режим доступу: <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/f7f1a79b-592f-4a13-a3f0-08a8ec2759d6/content>. 3. Горіна Ж.Д., Босак Н.Ф. Звукосимволізм у мовно-літературній освіті старшокласників. *Українські студії в європейському контексті*. №6. 2023. С. 61-73. http://obrii.org.ua/usec/storage/conference/zb_vol6_2023.pdf#page=62 4. Іванова О. Особливості використання сервісу LearningApps у початковій освіті. <https://sno.udpu.edu.ua/index.php/naukovo-metodychna-robota/85-neperervna-pedahohichna-osvita-v-ukrayini-stan-problemy-perspektyvy-2018->

[r/79-osoblivosti-vikoristannya-servisu-learningapps-u-pochatkovij-osviti](#). 5. Кучерук О. Формування лексичної компетентності учнів засобами комп'ютерних ігор у навчанні української мови. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2018. Т. 63. № 1. С. 47-55. URL: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt>. 6. Переяславська С., Смагіна О. Гейміфікація як сучасний напрям вітчизняної освіти. Електронне наукове фахове видання Відкрите освітнє Е-середовище сучасного університету, спецвипуск «Нові педагогічні підходи в STEAM освіті». 2019. С. 250–260. DOI: <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2019s24>. 7. Пилипенко О. Можливості навчального сервісу Wordwall. Матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні аспекти розвитку STEM-освіти у навчанні природничо-наукових дисциплін». Київ, 12-13 травня 2021 року. С. 23-30. 8. Створюйте кращі уроки швидше – Wordwall. URL: <https://wordwall.net/uk>.

Маргарита Бойко,
здобувач другого (магістерського) рівня
вищої освіти 2 року навчання
історико-філологічного факультету
Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
Науковий керівник: к.філол.н., доц. Т. О. Євтушина

СИНТАКСИС АВТОРСЬКОГО МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ КУЛЬМІНАЦІЇ ПОВІСТІ «НЕЙМОВІРНІ ПРИГОДИ ІВАНА СИЛИ, НАЙДУЖЧОЇ ЛЮДИНИ У СВІТІ» ОЛЕКСАНДРА ГАВРОША

Анотація: У статті проаналізовано синтаксичні особливості авторського мовлення кульмінації повісті «Неймовірні пригоди Івана Сили, найдужчої людини у світі» Олександра Гавроша. Наголошено, що в авторському мовленні продуктивні прості ускладнені речення, які здебільшого ускладнені відокремленими членами речення, також функційно навантажені однорідні члени речення з узагальнювальними словами.

Ключові слова: авторське мовлення кульмінації повісті «Неймовірні пригоди Івана Сили, найдужчої людини у світі» Олександра Гавроша, прості ускладнені речення, синтаксично-функційне навантаження.

Abstract: The article analyzes the syntactic features of the author's speech of the climax of the story «Incredible Adventures of Ivan Sila, the Strongest Man in the World» by Oleksandr Gavros. It is emphasized that in the author's speech, simple complex sentences, which are mostly complicated by separate clauses, as well as functionally loaded homogeneous clauses with generalizing words, are productive.

Key words: the author's speech of the climax of the story "Incredible Adventures of Ivan Sila, the Strongest Man in the World" by Oleksandr Gavrosh, simple complex sentences, syntactic and functional load.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Для лінгвістики й лінгводидактики цінною є сучасна українська література для дітей, якій характерна повнота фактів, небуденність обставин, пригоди та різноманітна поведінка персонажів. Сучасні твори для дітей активізують читача, намагаються допомогти орієнтуватися в будь-яких ситуаціях.

Наукове видання

**ЛІНГВІСТИКА Й ЛІНГВОДИДАКТИКА: ЗДОБУТКИ І
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

06-07 грудня 2024 року

**МАТЕРІАЛИ ЮВІЛЕЙНОЇ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ**

Збірник тез доповідей

Рецензенти:

Марчук Л. М. – д.філол.н., проф., завідувач кафедри журналістики Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка;

Нагорна Н. В. – к.пед.н., доцент кафедри педагогічної освіти та соціальної реабілітації Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Технічний секретар – Тетяна Євтушина

Формат 60х90/16.

УМ.-ДРУК. АРК. 6